

Warszawa, dnia 26-07-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

BM-WP.050.57.2022.KP
2178265.8019419.6439090

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Jana Marii Jackowskiego, złożone 20 czerwca 2022 r. znak: BPS/043-44-1720/22, w sprawie *działań rządu dotyczących uregulowania cen zakupu pelletu w celach grzewczych*, przekazane wg właściwości przez p. Łukasza Schreiber, Ministra - członka Rady Ministrów w celu udzielenia odpowiedzi przez Ministra Klimatu i Środowiska, pismem z dnia 7.07.2022r. (znak: DSP.INT.4513.97.2022), poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Rząd stale podejmuje działania w kierunku zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii, ciepła i chłodu przy jednoczesnym dążeniu do obniżenia opłat za energię ponoszonych przez odbiorców końcowych, m.in. okresowo dokonuje przeglądu funkcjonujących mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej lub ciepła z odnawialnych źródeł energii celem ich poprawy. Mechanizmy te przeznaczone są głównie dla podmiotów profesjonalnie zajmujących się wytwarzaniem energii.

W ogrzewnictwie indywidualnym w gospodarstwach domowych na poziom kosztów związanych ze stosowaniem pelletu, obok istotnego czynnika jakim są ceny samego paliwa, wpływa także efektywność zastosowanego systemu grzewczego oraz efektywność energetyczna ogrzewanego budynku.

Kwestia przestarzałego ogrzewania indywidualnego od lat budzi emocje i kontrowersje związane z powstawaniem efektu tzw. niskiej emisji i towarzyszącemu jej smogu. Reakcją samorządów lokalnych na niezwykle istotny problem zanieczyszczenia powietrza są tzw. uchwały antysmogowe, zakazujące używania nieefektywnych źródeł ciepła. Konieczność stosowania automatycznych i nowych kotłów, w tym wykorzystujących pellet, daje więc szansę samorządom na częściowe ograniczenie tego szkodliwego zjawiska i ochrony zdrowia.

W celu zaadresowania konieczności wymiany pieców na nowoczesne i efektywne, w styczniu 2022 r. rozpoczęto trzecią już edycję Programu Czyste Powietrze, której celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wyodrębnionych lokali mieszkalnych. Wprowadzane zmiany polegają m.in. na możliwości łączenia dofinansowania z gminnymi programami

parasolowymi, umożliwieniu dłuższej realizacji projektu, a także na dopuszczeniu do programu kotłów dwupaliwowych i tym samym wykorzystanie różnych źródeł ciepła.

Łącznie w Programie na dofinansowanie do wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, także efektywnie wykorzystujące ilości spalane paliwa, oraz przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych oszacowano konieczne do poniesienia wydatki na kwotę 103 mld zł. Wsparcie finansowe przewidziane w Programie udzielane jest m.in. na zakup bardziej efektywnych kotłów zgazowujących drewno i kotłów na pellet drzewny z maksymalną kwotą dofinansowania od 6 000 zł do 18 000 zł, a także na zakup kotłów na pellet drzewny o podwyższonym standardzie z maksymalną kwotą dofinansowania od 9 000 zł do 18 000 zł. Kotły zakupione w ramach Programu są rozwiązaniem bezpiecznym dla środowiska, a nadto zawierają nowoczesne rozwiązania techniczne, przez co są proste w obsłudze, wydajne i tanie w eksploatacji.

Zgodnie z publicznie dostępnymi danymi (vide strona Programu: <https://czystepowietrze.gov.pl/>) w Programie Czyste Powietrze, kotły na biomasę nie są jednak w praktyce źródłem preferowanym przez użytkowników indywidualnych. Wszystkich źródeł ciepła jest 362 840, z czego kotły na biomasę stanowią 20,5%. Dla porównania: kotły gazowe kondensacyjne – 43,27%, kotły węglowe – 15,83% (do 01 stycznia 2022 r.), pompy ciepła powietrzne – 14,93%, pompy ciepła odbierające ciepło z gruntu lub wody – 3,4%, kotły olejowe – 0,14%, systemy ogrzewania elektrycznego – 1,63% i węzły cieplne – 0,3%.

Oprócz Programu Czyste Powietrze, rząd wprowadził ulgę termomodernizacyjną na przedsięwzięcia polegające na dokonywaniu ulepszeń w budynkach, czy zamianie źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. Ulgę można łączyć z dofinansowaniem z Programu Czyste Powietrze.

Podejmowanie wyżej opisanych działań i finansowania wymiany źródeł ciepła, a przede wszystkim przeprowadzenie termomodernizacji, ma na celu minimalizację obciążeń finansowych związanych z kosztami ogrzewania gospodarstw domowych, stanowiącą przeciwwagę dla rosnących cen drewna i pelletu drzewnego.

Niemniej należy zauważyć, że budowa nowego segmentu rynku ogrzewnictwa indywidualnego w oparciu o instalacje wykorzystujące pellet wymaga czasu i stabilizacji. Dotychczas, zakładane cele były realizowane głównie w formule przyznawania wysokiej pomocy inwestycyjnej, z założeniem, że wywoła ona procesy budujące potencjał rynku, powstawanie konkurencji po stronie dostawców pelletu, a w konsekwencji spadek cen tego paliwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega i analizuje możliwość podjęcia systemowych działań mających na celu polepszenie dostępności pelletu wykorzystywanego w gospodarstwach domowych. W ramach podejmowanych działań badane są dostępne kierunki dostaw pelletu do polskich odbiorców, a także poszukiwane są rozwiązania umożliwiające zwiększenie dostępności krajowego surowca, które mogłyby przelożyć się na obniżenie i stabilizację jego cen.

Przykładem wysiłków podejmowanych przez resort klimatu na rzecz zwiększenia dostępności biomasy, było powołanie, w drodze Zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 maja 2022 r. *Zespołu do spraw zwiększenia udziału zrównoważonej biomasy w krajowym systemie elektroenergetycznym i ciepłowniczym* (Dz. Urz. MKiŚ 2022 poz. 21 z późn zm.). Zespół w terminie do dnia 30 kwietnia 2023 r. ma przedstawić ministrowi, rekomendacje w zakresie m. in. pochodzenia i dostępności biomasy. W tym celu przeprowadzi następujące zadania:

- (a) identyfikacja dostępności biomasy, agrobiomasy, pelletu z uwzględnieniem lokalizacji z podziałem na surowiec krajowy i zagraniczny,
- (b) oszacowanie wielkości niezbędnego zapotrzebowania na surowiec w perspektywie do 2030 r., w szczególności w następstwie realizacji projektów konwersji,
- (c) analiza możliwych rozwiązań sprzyjających osiągnięciu stabilności i bezpieczeństwa długoterminowych dostaw z uwzględnieniem uwarunkowań logistycznych, w tym uwarunkowań transportowych oraz możliwości magazynowych,
- (d) analiza możliwych rozwiązań w zakresie optymalizacji handlu zrównoważoną biomasą, w tym zasadności opracowania i wdrożenia systemu kontraktacji długoterminowej dla zrównoważonej biomasy.

Poza wykonywaniem prac z zakresu pochodzenia i dostępności biomasy Zespół realizuje również zadania w obszarze uwarunkowań technicznych, źródeł finansowania oraz systemów wsparcia, co ma zapewnić wypracowanie rozwiązań w sposób komplementarny. Wszelkie ewentualne propozycje doraźnych działań wynikające z prac zespołu będą mogły być wdrażane na bieżąco jeszcze przed zakończeniem oficjalnych prac.

Zwiększenie ilości pelletu na rynku powinno spowodować spadek cen, również w sektorze ogrzewnictwa indywidualnego, przy założeniu niezmienności innych elementów charakteryzujących sytuację na rynku.

Ponadto w obliczu trudnej sytuacji ekonomicznej obywateli i znaczącego wzrostu poziomu inflacji, Rząd RP podjął działania osłonowe, określane mianem „Tarczy antyinflacyjnej”. Ten pakiet ochronny przewiduje czasowe zmniejszenie obciążeń podatkowych w obrębie energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła czy też paliw już od początku 2022 r. W tym miejscu wskazać należy, że w ramach dwóch tarcz antykryzysowych do końca lipca 2022 r. obniżono m.in. podatek VAT na energię elektryczną i ciepło do 5%, podatek VAT na gaz ziemny do 0%, a także zwolniono z podatku akcyzowego energię elektryczną zużywaną w gospodarstwach domowych.

W ramach „Tarczy antyinflacyjnej” Rządu, w wyniku działania Ministra Klimatu i Środowiska, powstała ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1, 202), która zapewni wsparcie dla ok. 6,84 mln gospodarstw domowych w Polsce, w pokryciu części kosztów energii oraz w pokryciu powiązanych z nimi rosnących cen żywności i usług. Proponowane wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego wspomogą budżety tych gospodarstw oraz zwiększy poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego.

Zgodnie z ustawą dodatek osłonowy przysługuje osobie w jednoosobowym gospodarstwie domowym, której wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 2100 zł oraz osobie w gospodarstwie wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 1500 zł na osobę. Warto przy tym zaznaczyć, że wysokość dochodów gospodarstwa domowego wyliczana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.). Podstawowe stawki rocznego dodatku osłonowego są zróżnicowane poprzez dokonanie podziału na 4 grupy gospodarstw domowych:

1. dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną – 400 zł,
2. dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 600 zł,
3. dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 850 zł,
4. dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 1150 zł.

W tym miejscu należy wskazać, że o dodatek osłonowy w ww. kwotach mogą ubiegać się wszystkie gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe, bez względu na wykorzystywane źródło ogrzewania. **Wobec tego pomoc ta jest skierowana również do gospodarstw domowych**

wykorzystujących jako źródło ciepła np. kotły zasilane pelletem. Jednocześnie możliwe jest uzyskanie wyższego wsparcia (25 % wyższe stawki dodatków) przez gospodarstwa domowe, które spełniają kryteria dochodowe, a jednocześnie posiadają źródła ogrzewania oparte o paliwa węglowe lub węglopochodne.

Należy również zaznaczyć, że dla celów przyznawania dodatku osłonowego przyjęto tzw. zasadę „złotówka za złotówkę”, polegającą na tym, że przekroczenie progu dochodowego nie powoduje automatycznego wykluczenia z otrzymywania dodatku, a jedynie jego zmniejszenie o kwotę przekroczenia, przy czym jeżeli wyliczona w ten sposób kwota jest niższa niż 20 zł, dodatek ten nie przysługuje. Dzięki takiemu zabiegowi wsparciem będzie objęta duża grupa osób, w tym osoby niepełnosprawne.

Ustawa wprowadzająca dodatki osłonowe zakłada również wdrożenie mechanizmów wsparcia niefinansowego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej i paliw gazowych, które powinny pomóc odbiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej regulować należności za energię elektryczną. Będzie to więc realne narzędzie minimalizowania ubóstwa energetycznego oraz wzmocnienie ochrony odbiorców wrażliwych.

Pierwszym z nich jest zakaz wstrzymania dostaw odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, w przypadku gdy posiada on zaległości w płatnościach za energię elektryczną w miesiącach zimowych. Dodatkowo, ustawa wprowadza również mechanizmy chroniące przed wstrzymaniem dostaw energii elektrycznej osoby objęte opieką długoterminową w warunkach domowych, w związku z przewlekłą niewydolnością oddechową, wymagające wentylacji mechanicznej.

Kolejnym rozwiązaniem jest zapewnienie możliwości zwrócenia się przez odbiorcę wrażliwego do sprzedawcy energii albo paliw gazowych z wnioskiem o zastosowanie programu wsparcia wobec zaległych i bieżących należności za energię elektryczną albo paliwa gazowe czy świadczone usługi. Program ten może obejmować zawarcie umowy w sprawie należności polegającą na odroczeniu terminu ich płatności, rozłożeniu na raty, umorzenie czy na odstąpieniu od naliczania odsetek za nieterminową zapłatę.

Rozwiązanie to ma zapobiec popadnięciu w niewypłacalność w sytuacji, w której odbiorca wrażliwy nie może uregulować zaległości, a także wie, iż nie będzie mógł uregulować na czas bieżących płatności za energię elektryczną lub świadczone usługi. Każdy ze sprzedawców energii albo paliw gazowych zostanie zobowiązany do zastosowania przynajmniej jednego z wybranych przez siebie wariantów programu wsparcia.

Ponadto informuję również, że w ministerstwie prowadzone są prace związane z określeniem zasad kontrolowania jakości paliw stałych wprowadzanych do obrotu lub obejmowanych procedurą celną dopuszczenia do obrotu, jeżeli paliwa te przeznaczone są do użycia w gospodarstwach domowych i instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Podejmowane są działania mające na celu określenie wymagań jakościowych dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów oraz biomasy roślinnej z rolnictwa (biopaliw stałych – pelletu drzewnego, brykietu) wprowadzanych do obrotu na terytorium RP.

Z poważaniem

Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych KPRM